МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА СПОСОБИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Томілінські читання

Матеріали IX науково-практичної конференції
з міжнародною участю

м. Харків, 27 жовтня 2026 року

Харків – 2026

Міністерство охорони здоров'я України
Харківський національний медичний університет

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА РІШЕННЯ

Томілінські читання

Матеріали IX науково-практичної конференції з міжнародною участю

м. Харків, 27 жовтня 2026 року

Харків
ХНМУ
2026

УДК 614(477)(082)
Г87

Затверджено вченою радою ХНМУ
Протокол № 10 від 29.10.2026 р.

Редакційна колегія: Наконечна О. А., Нестеренко В. Г., Огнєв В. А., Помогайбо К. Г., Мартиненко Н. М.

Г87 Громадське здоров'я в Україні: проблеми та рішення «Томілінські читання»: матеріали IX науково-практичної конференції з міжнародною участю, м. Харків, 27 жовтня 2026 р. / ред. кол.: О. А. Наконечна, В. Г. Нестеренко, В. А. Огнєв та ін. Харків, 2026. 592 с.

DOI: 10.5281/zenodo.24249730.
URL: https://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/38983

УДК 614(477)(082)

© Харківський національний медичний університет, 2026
© О.А. Наконечна, В.Г. Нестеренко, В.А. Огнєв та ін., 2026

Чеботенко О.Р., Усенко С.Г.
Харківський національний медичний університет,
м. Харків, Україна

ГРОМАДСЬКЕ ЗДОРОВ'Я ТА ЕКСТРЕНЕ РЕАГУВАННЯ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СУБ'ЄКТИВНОЇ ТА ОБ'ЄКТИВНОЇ ГОТОВНОСТІ МОЛОДІ ДО НАДАННЯ ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Актуальність. В умовах воєнного часу в Україні особливого значення набуває здатність населення своєчасно та правильно надавати домедичну допомогу до прибуття екстрених служб. Молодь може опинитися безпосередньо поруч із постраждалими внаслідок травм, кровотеч, раптових невідкладних станів та інших надзвичайних ситуацій. Однак сам факт наявності певних теоретичних знань ще не гарантує готовності людини діяти впевнено й правильно в реальних обставинах. Саме тому важливо не лише оцінити рівень знань, а й з'ясувати, наскільки суб'єктивне відчуття готовності відповідає реальним результатам, а також які психологічні чинники можуть впливати на рішення людини втрутитися.

Мета. Здійснити комплексний аналіз готовності молоді до надання домедичної допомоги (через призму суб'єктивної самооцінки та об'єктивних знань алгоритмів дій), виявити супутні психологічні бар'єри та визначити найбільш ефективні форми навчання для її підвищення.

Методи. Для досягнення поставленої мети було проведено анонімне анкетування, у якому взяли участь 112 респондентів віком від 15 до 35 років. Анкета поєднувала оцінку особистого досвіду та самооцінку готовності з перевіркою практично орієнтованих знань. Зокрема, респондентам пропонувалося оцінити власний рівень знань, упевненість у правильності своїх дій та психологічну готовність втрутитися в екстрену ситуацію. Об'єктивний рівень підготовки визначали за допомогою п'яти ситуаційних завдань, які стосувалися безпеки на місці події, серцево-легеневої реанімації, сильної зовнішньої кровотечі, тяжкого удушення та використання

автоматичного зовнішнього дефібрилятора. Окремо досліджували основні психологічні бар'єри та потреби респондентів у подальшій підготовці.

Результати. Більшість учасників дослідження становила молодь, де 69,6% опитаних належали до вікової категорії 15-20 років, а ще 22,3% – до групи 21–24 роки. У гендерній структурі вибірки чітко домінували жінки (81,3%). Важливою особливістю респондентів став їхній безпосередній зв'язок із медициною: 73,2% з них саме здобували медичну освіту, а 15,2% – уже були дипломованими фахівцями. Профільну освіту не мали лише 11,6% осіб. Утім, наявність медичного бекграунду не гарантувала однакового рівня їхньої практичної підготовки у сфері домедичної допомоги.

Досвід проходження спеціалізованого навчання серед опитаних розподілився нерівномірно. Зокрема, курси та тренінги проходили: 18,8% респондентів – протягом останніх 6 місяців; 17,9% – від 6 до 12 місяців тому; 18,8% - понад рік тому. Решта учасників не проходили окремих тренінгів: 22,3% здобули відповідні знання лише в межах університетської програми, а ще 22,3% взагалі не мали досвіду такої підготовки. Ці дані свідчать, що навіть серед медично освіченої молоді рівень та актуальність практичних навичок суттєво відрізнялися.

Юркова Ю.О., Трегуб П.О.
Харківський національний медичний університет,
м. Харків, Україна

ЕВТАНАЗІЯ ЯК МЕДИКО-СОЦІАЛЬНА ТА ЕТИЧНА ПРОБЛЕМА

Актуальність. Питання евтаназії має давню історію та залишається предметом дискусій дотепер. Ще в «Клятві Гіппократа» містилося положення про неприпустимість надання пацієнту смертельного засобу на його прохання, що свідчить про генезу визначення меж медичної допомоги [1]. У сучасній медицині ця проблематика охоплює питання автономії пацієнта, право на

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1.
ІСТОРІЯ МЕДИЦИНИ

Огнєв В.А., Нестеренко В.Г.
Мойсей Григорович Гуревич: невідомі сторінки життя, родини та професійної діяльності..... 4

Savielieva N.M., Tomilina T.V., Starkova I.V., Kondrusyk N.Y.
Faculty of Dental School: History, Presentation and Future Horizons.....**15**

Martynenko Nataliya, Lytvynenko Olena
Establishment of the Free Children's Dental Outpatient Clinic in Kharkiv (1911–1912)..... **16**

Григоров М. М., Григоров М. С., Григоров С. М.
Деякі історичні аспекти та сучасний стан антирабічної допомоги.....**19**

Томіліна Т.В., Томілін В.Г.
Людмила Василівна Воропаєва – доцентка кафедри терапевтичної стоматології Харківського національного медичного університету: життєвий і професійний шлях (до 80-річчя від дня народження)..... **24**

Перцева Ж.М., Мартиненко Н.М.
Професор В. Ф. Грубе – поборник клінічної освіти в хірургії (до 130-річчя перших університетських клінік)..... **32**

Томілін В.Г., Томіліна Т.В.
Формування стоматологічного факультету ХНМУ (1980-2000 рр.) у свідченнях заступника декана, доцента І. Т. Мирошниченка (до 90-річчя від дня народження)..... **36**

Сокол К.М.,Трегуб П.О.
Дослідження рівня суб'єктивного благополуччя та емоційного вигорання серед студентів-медиків..... **547**

Чеботенко О.Р., Усенко С.Г
Громадське здоров'я та екстрене реагування: порівняльний аналіз суб'єктивної та об'єктивної готовності молоді до надання домедичної допомоги..... **552**

Юркова Ю.О., Трегуб П.О.
Евтаназія як медико-соціальна та етична проблема..... **553**

Погребняк О.О., Іванова Т.В.
Нейробіологічні особливості функціонування острівцевої кори при суїцидальних намірах у контексті сучасної медичної науки..... **557**

Вакуленко А.І., Міщенко М.М.
Сучасні детермінанти ризику розвитку інсульту та їх медико-профілактичне значення..... **559**

Потапова Г.В., Трегуб П.О.
Онлайн-самодіагностика та її вплив на ставлення населення до власного здоров'я..... **562**

Mishchenko S.O., Mishchenko M.M., Mishchenko O.M.
Mental health and academic functioning of medical students during war: implications for medical education in Ukraine..... **565**

Пальваль А. О., Трегуб П. О.
Фактори ризику для здоров'я у медичному середовищі..... **569**